

**Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Специальная (коррекционная) общеобразовательная школа-интернат
для слепых и слабовидящих имени В.Ш.Дагаева»**

**Приложение 1
к АООП ООО**

Утверждаю
Директор ГБОУ «С(к)ОШИСС имени В.Ш.Дагаева»
_____ / Ч.А.Гайрабеков/

Приказ № 79 от 31 08 2023 г.

**Фонд оценочных средств
по учебным предметам
основного общего образования
5-10 классы
(слепые и слабовидящие)**

Фонд оценочных средств
по учебному предмету «Чеченский язык»
5-9 классы
(слабовидящие)

Составители:
Сулейманова Субар Сайдхасановна
Байтулаева Асма Самрудиновна
учителя: чеченского языка

г. Грозный
2023/2024

Паспорт фонда оценочных средств

Данный фонд оценочных средств разработан для 5-9 классов ГБОУ С(к)ОШИСС им. В.Ш. Дагаева, по учебному предмету «Чеченский язык» (для слабовидящих) и соответствует Федеральному государственному образовательному стандарту для детей с ОВЗ, учебному плану школы, рабочей программе учебного предмета, реализуемым в соответствии с ФГОС ООО, образовательным технологиям, используемым в преподавании данного учебного предмета для слабовидящих.

Оценочные средства разработаны для проверки качества формирования знаний, умений, навыков (УУД) на этапе входного и итогового контроля и являются действенным средством не только оценки, но и обучения.

Структурными элементами фонда оценочных средств являются комплекты контрольно-оценочных средств, разработанных по данному учебному предмету.

Целями разработки и использования фонда оценочных средств являются:

- оценка качества образования по учебному предмету;
- обеспечение сопоставимости образовательных достижений обучающихся зависимости от условий образовательного процесса;
- выявление пробелов в знаниях обучающихся и своевременная корректировка их индивидуального обучения;
- определение эффективности организации образовательного процесса в школе.

Критерии оценивания различных видов оценочных средств

Для выявления и сравнения результата учебной деятельности с требованиями, которые задаются данной программой, будет проводится контроль знаний и умений учащихся. Основная цель контроля состоит в обнаружении достижений, успехов учащихся, через призму которых рассматриваются недостатки в осуществлении учебной деятельности, пробелы в знаниях; в указании путей совершенствования, углубления знаний, умений учащихся.

Контроль знаний учащихся осуществляется в виде:

1. Проверочных работ - используются при фронтальном, текущем и итоговом контроле с целью проверки знаний и умений учащихся по достаточно крупной и полностью изученной теме программы;

2. Устного опроса – проводится преимущественно на первых этапах обучения, когда требуется систематизация и уточнение знаний учащихся;

3. Тестов – задания свободного выбора ответа и задания, где ввод определенным образом ограничен. Тесты дают точную количественную характеристику не только уровня достижения учащегося, но также могут выявить уровень общего развития; умения применять знания в нестандартной ситуации, находить способ построения учебной задачи, сравнивать правильный и неправильный ответы и т.п.

Эталон критериального оценивания разных форм тестовых заданий

№	Формы тестовых заданий и их параметры	оценивание
1	Выбор одного варианта ответа из предложенного множества	1 балл
2	Выбор нескольких верных вариантов ответа из предложенного множества	Максимально – 2 балла
	без ошибок	2балла
	выполнение задания с одной ошибкой (одного неверно указанного, или одного недостающего варианта, или лишнего наряду с верными вариантами)	1 балл
	2 и более ошибки	0 баллов
3	Задания на установление соответствия	Максимально – 2 балла
	без ошибок	2балла
	выполнение задания с одной ошибкой (одного неверно указанного, или одного недостающего варианта, или лишнего наряду с верными вариантами)	1 балл
	2 и более ошибки	0 баллов
4	Задание на установление правильной последовательности	максимально – 2 балла
	без ошибок	2балла
	выполнение задания с одной ошибкой	1 балл

	2 и более ошибки	0 баллов
5	Задание на заполнение пропущенного ключевого слова (открытая форма задания)	максимально – 2 балла
	без ошибок	2 балла
	выполнение задания с одной ошибкой	1 балл
	2 и более ошибки	0 баллов
6	Задание на классификацию материала (н-р, распределение слов по частям речи в столбцы или строки таблицы)	Максимально – по количеству категорий
	за каждую верно заполненные столбец или строку таблицы	1 балл
7	Графическая форма тестового задания	
	<i>Индивидуально для каждого предмета</i>	

Эталон перевода баллов в оценки

86% - 100%	60% - 85%	34% - 59%	0% - 33%
«5»	«4»	«3»	«2»

Например:

8 баллов из 50 баллов;

$100:50*8= 16\%$

Чеченский язык 5 класс

Тест №1

Вариант I:

1. Нохчийн меттан алфавитехь ...элп ду.

- а) 33;
- б) 45;
- в) 49;

2. Нохчийн меттан дожар... ду.

- а) 8;
- б) 6;
- в) 10;

3. Нохчийн маттахь мукъаза къора... аз ду.

- а) 14;
- б) 13;
- в) 11;

4. Нохчийн маттахь зевне мукъаза аз... ду.

- а) 10;
- б) 19;
- в) 13;

5. Билгалйаха омонимаш, синонимаш, антонимаш.

- а) серло, бода, дика, вон, машар, т1ом
- б) доттаг1, накъост, говр, дин
- в) м1ара, мотт, ц1е

6. Къамелан дакъа ... ду.

- а) 5;
- б) 10;
- в) 8.

7. Ц1ердашо ... гойту.

- а) мухалла;
- б) х1ума;
- в) барам.

8. Ц1ердош преложенин меже ... хуьлий лела.

- а) лагтам;
- б) къастам;
- в) подлежаши.

9. Цѣрдешнийн ... класс йу.

- а) 3;
- б) 5;
- в) 1.

10. Билгалдешнаш хуьлу ...

- а) берта, бертаза;
- б) долахь, йукъара;
- в) мухаллин, доладерзоран, йукъаметтигаллин.

Вариант II:

1. Цѣрдешнашца лелачу билгалдешнех хІун олу?

- а) лаамаза билгалдош
- б) лааме билгалдош

2. Билгалдешан маса легар ду?

- а) 2;
- б) 3;
- в) 4

3. Терахьдашо хІун гойту?

- а) хІуманан билгало
- б) хІуманан дар йа хилар
- в) хІуманан масалла йа рогІалла

4. ХІуманан цѣе а ца йоккхуш, йа цуьнан мухаллий, масаллий билгал а ца еш, и хІума гойтучу къамелан декъах хІун олу?

- а) цѣрдош;
- б) цѣрметдош;
- в) терахьдош

5. Йаххьийн цѣрметдешнаш маса йуьхье декъало:

- а) 2;
- б) 6;
- в) 3

6. ХІуманан дар йа хилар гойтучу къамелан декъах хІун олу?

- а) цѣрметдош;
- б) хандош;
- в) билгалдош

7. Хандешан коьрта маса хан йу?

- а) 2;
- б) 4;
- в) 3.

8.Цхьа а хийцам боцуш долийначу, нехан къамелахь хIун олу?

- а) ма - дарра къамел.
- б) лач.- къамел.

9. Кавычкаш йуккъехь, доккхачу элпаца йаздийриг муьлха къамел ду?

- а) лач.-къамел.
- б)ма- дарра къамел

10.Къамел хьанна йа стенна тIедерзийна гойтучу дешнех хIун олу?

- а) терахьдош;
- б) билгалдош;
- в) тIедерзар

Тест № 2

Вариант I

1. Нохчийн алфавитехь элп ду:

- а) 33;
- б) 49;
- в) 46.

2.Мукъа аьзнаш хуьлу:

- а)зевне, къора;
- б)меран йа манкха;
- в) доца, деха.

3.Мукъаза аьзнаш хуьлу:

- а)доца, деха;
- б)зевне, къора;
- в)меран йа манкха.

4.Зевне мукъаза аз ду:

- а) 13;
- б) 17;
- в) 19.

5.Къора мукъаза аз ду:

- а) 15;
- б) 16;
- в) 13.

6. Предложенин коьрта меженаш хуьлу:

- а) подлежащи, сказуеми ,нийсакхачам;
- б) подлежащи,сказуеми, лачкхачам;
- в) подлежащи,сказуеми, кхачам.

7.Предложенин коьртаза меженаш хуьлу:

- а) лач кхачам, къастам, латтам;
- б) кхачам, сказуеми, латам;
- в) кхачам, подлежащи, латтам.

8.Амната стихотворени дика йоьшу:

- а)коьрта меженаш нийса къастийна ;
- б)коьрта меженаш нийса ца къастийна.

9.Марха институте деша йахан.:

- а)Марха–подлежащи ду;
- б) институте - подлежащи ду.

10.Карае коьрта а, коьртаза а меженаш:

Аьхка довха денош лаьттара.

11. ночийн маттахь къамелан дакъош ду:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 6.

Вариант II:

1.Предложенин тайпанаш хуьлу:

- а)дийцаран, хаттаран, айдаран;
- б)дийцаран, хетаран, аларан.

2.Х1окху предложенехь т1едерзар ду:

- а)Тхуна дукхабеза хьо, Даймохк!
- б) Мархас меллаша, амма ц1ена йаздо.
- в)Бераш школехь ловзу, доьлу, уьду.

3.Зевне мукъаза аз ду:

- а) 13;
- б) 17;
- в) 19.

4.Къора мукъаза аз ду:

- а) 15;
- б) 16;
- в) 13.

5.Легашна т1ера мукъаза аз маса ду?

- а) 9;
- б) 7;
- в) 5.

6.Къорта а, къортаза а меженаш лаха:

- а) элпаш, азнаш;
- б) дешнаш, дешнийн кхолладалар;
- в) дешнийн цхъаьнакхетар, предложенеш;
- г) къамелан дакъош.

7.Лексика олу:

Меттан дерриге дешнех;
Меттиган маттах;
Дешнийн нийса йаздарх.

8.Говредда. Малхчубуьзна . Х1ара предложенеш:

- а) йаржаза ;
- б) къорта;
- в) йаьржина.

9. ночийн маттахъ къамелан дакъош ду:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 6.

10.Предложенин къортаза меженаш хуьлу:

- а) кхачам, къастам, латтам;
- б) кхачам, сказуеми, латтам;
- в) кхачам, подлежащи, латтам.

11.Амната стихотворени дика йоьшу:

- а)къорта меженаш нийса къастийна ;
- б)къорта меженаш нийса ца къастийна.

Чеченский йазык 6 класс
Нохчийн мотт
6 класс тест №1

Вариант I

1. Нохчийн меттан алфавитехь маса элп ду?

- а) 33
- б) 27
- в) 49
- г) 26.

2. Нохчийн меттан шалха элп маса ду?

- а) 10
- б) 15
- в) 5
- г) 12.

3. Шалха мукъа элп маса ду?

- а) 5
- б) 3
- в) 10
- г) 6.

4. Шалха мукъаза элп маса ду?

- а) 10
- б) 2
- в) 15
- г) 21.

5. Дош стенах лаьтта?

- а) дешан дакъойх
- б) дешнийн цхьанакхетарехь
- в) къамелан декъах.

6. Гергарчу дешнийн йукъарчу декъах х1ун олу?

- а) дешхьалхе
- б) суффикс
- в) орам
- г) чаккхе.

7. Стенах олу чаккхе?

- а) дешан хийцалучу декъах
- б) гергарчу дешнийн йукъарчу декъах
- в) керла дош кхуллучу декъах.

8. Муълхачу дешдакъойн гЮьнца кхоллало керла дешнаш?

- а) орам, чаккхе
- б) дешхьалхе, орам
- в) дешхьалхе, суффикс.

9. Чолхе дешнаш муълхачу дешнех олу? Шайн хЮоттамца билгалдаха уьш:

- а) йуъртахой, дешар, дикалла
- б) дАйаздар, хьалагАатта, тЕвеана
- в) зудабер, йуъртбахам, хЮтосург;

10. Предложени стенах лаьтта?

- а) дешдакъойх
- б) дешнех, дешнийн цхьанакхетарех
- в) аьзнех..

Вариант II

1.Шайн аларца маса тайпана хуьлу предложенеш?

- а) 3
- б) 2
- в) 6
- г) 4.

2. Шена чохь хаттар дерг муълха предложени йу?

- а) хаттаран
- б) дийцаран
- в) айдаран
- г) тЕедожаран.

3. Дийцаран предложени стенах олу?

- а) Шена чохь цхьа хаам болчух
- б) шена чохь хаттар долчух
- в) Къаьсттинчу дог - ойланца олучух.

4. Къаьсттинчу дог - ойланца, хазахетарца йа хастам барца олучу предложенин чаккхенга муълха сацаран хьаьрк дуьллу?

- а) тАдам
- б) хаттаран хьаьрк
- в) айдаран хьаьрк.

5. Предложенин коьрта меже маса йу?

- а) 3
- б) 4
- в) 2

г) б.

6. Нохчийн маттахь дуьххъара предложенин муьлха меже билгалъйаккха еза?

- а) подлежащи
- б) сказуеми
- в) кхачам.

7. Стенах олу цIердош?

- а) хIуманан дар йа хилар гойтучу къамелан декъах
- б) хIума билгалъечу къамелан декъах
- в) хIуманан билгало гойтучу къамелан декъах.

8. ЦIердешан маса дожар ду?

- а) 8
- б) 6
- в) 3.

9. Легар стенах олу?

- а) цIердешнийн классашца хийцадаларх
- б) цIердешнийн терахъашца хийцадаларх
- в) цIердешнийн дожаршца хийцадаларх.

10. ХIуманан билгало а гойтуш, муха? муьлха? хьенан? стенан? бохучу хатгаршна жоп лучу дешнех хIун олу?

- а) цIердош
- б) билгалдош
- в) хандош
- г) терахъдош.

Тест №2

Вариант I.

1. Дешнийн маь1на хуьлу.

- 1.доца
- 2.жима
- 3.хала
- 4.нийса.

2. Лексикологино 1амадо:

- 1.элпаш
- 2.дешнаш
- 3.аьзнаш
- 4.предложенеш.

3. Т1еэцна дош билгалдаккха:

- 1.серло
- 2.ламаз
- 3.маршо.

4. Омонимаш гойту:

- 1.тайп-тайпана маъ1на
- 2.гергара маъ1на
- 3.дуъхьалара маъ1на.

5.Лаха омоним:

- 1.г1иллакх
- 2.б1аьрг
- 3.шовда
- 4.кхаж.

6. Синонимаш гойту:

- 1.тайп-тайпана маъ1на
- 2.гергара маъ1на
- 3.дуъхьалара маъ1на
- 4.цхьа а маъ1на ца гойту.

7.Синонимаш йалае:

- Хьал-
- Чехка-
- Хаза-
- К1ант-

8.Антонимаша гойту:

- 1.тайп-тайпана маъ1на
- 2гергара маъ1на
- 3.дуъхьалара маъ1на
- 4.цхьа а маъ1на ца гойту.

9. Антонимаш йалае:

- Дика-
- Жима-
- Готта-
- Лекха-

10. ТӀедеана маӀна долчу дешнех олу:

- 1.бӀаьрзе стаг
- 2.бӀаьрзе ойла
- 3.дера акхарой .

Вариант II

1. Меттан дерриг дешнех олу:

- 1.фонетика
- 2.синтаксис
- 3.лексика.

2.Дешнаш лелаш хуьлу:

- 1.тардинчу маӀнехь
- 2.чолхечу маӀнехь
- 3.аьзнийн маӀнехь.

3.Словараш хӀитторан Ӏилма ду:

- 1.лексика
- 2.лексикологи
- 3.лексикографи.

4.Масех маӀна долчу дешнех олу:

- 1.синонимаш
- 2.омонимаш
- 3.антонимаш.

5.Гергара маӀна долчу дешнех олу:

- 1.синонима
- 2.антонимаш
- 3.омонимаш.

6.Дуьхьалара маӀна долчу дешнех олу:

- 1.Синонимаш
- 2.Омонима
- 3.Антонимаш.

7.ЙАлае антонимаш:

- Майра-
Дуьне-
ТӀом-
Еха-

8. Цхъа маь1на долу дош лаха:

1. куьг
2. дин
3. марха
4. мох.

9. Фразеологизмаш олу:

1. Дешнийн парг1атчу цхъаьнакхетарех
2. Ешнийн ч1аг1деллачу цхъаьнакхетарех
3. Вовшашца уьйр йоцчу дешнийн цхъаьнакхетарех.

10. Т1едеана маь1на долу дош къастаде:

1. Шера мотг
2. Шера т1улг
3. Чехка

7 класс

Тест №1

Вариант I:

1. Ц1ердош къамелан дакъа ду. Цо гойту:

1. дар йа хилар;
2. х1уманан билгалло;
3. х1ума.

2. Ц1ердешан дожар ду.

- 1) 5;
- 2) 6;
- 3) 9;
- 4) 8.

3. Сатоссуш байчу мохо ловзабаьккхира х1орд.

- А) х1ара предложении айдаран йу;
- Б) дийцаран йу;
- В) хаттаран йу.

4. Идриса урокаш 1амайора.

- А) подлежащи нийса билгалдаьккхина;
- Б) подлежащи нийса билгал ца даьккхина;
- В) подлежащи ду.

5. Йоккхачу спортивни зал чохь бераша физкультура йора.

А) кхузахь бу нийса кхачам;

Б) кхузахь бац нийса кхачам;

6. Коьртаза меженаш йу:

---

6. Х1орш бакъдаран дакъалгаш ду:

1) бен, деккъа;

2) те, х1аь, дера;

3) - м, - кх, - х, - кха;

4) ца, ма, х1ан-х1а .

7. Х1окху мог1арехь массо дешнашкахь «и» йаздан деза:

1) гуьйр...г, тайн...г, ширдол...г, луййд...г;

2) пез...г, буьйд...г, т1ийр...г, шел...г;

3) леж...г, к1он...г, хел...г, к1айн...г;

4) гер...г, пот...к, циц...г, лопп..г.

8. Билгалдаккха нийса доцу т1еч1аг1дар:

1) ЕЛАЕЛЛА дашехь элпаш, аьзнаш цхъатера ду;

2) ХИЛЛЕРА дашехь аьзнаш элпел к1езиг ду;

3) ДОГДИЛЛИНА дашера массо мукъаза аз зевне ду;

4) ЙОККХА дашера КХ элп шала шалха ду.

9. ДУКХАВАХАРГ боху дош:

1) ц1ердош ду;

2) причасти йу;

3) хандош ду;

4) масдар ду.

10. Билгалдаккха нийса доцу т1еч1аг1дар:

1) МЕТТИГ дашехь элпаш аьзнел дукха ду;

3) СОБАР дашехь мукъаза аьзнаш зевне ду;

4) ТАХАНА дешан хьалхара элп кьора ду.

Вариант II:

1. САДА1АР боху дош:

1) хандош ду;

2) масдар ду;

3) билгалдош ду;

4) лааме причасти йу.

2. Билгалдаккха нийса доцу т1еч1аг1дар:

- 1) ЙУЪХЪ дашехь аьзнаш элпел дукха ду;
- 2) АДАМ дашехь элпаш, аьзнаш цхъатерра ду;
- 3) МЕТТИГ дашехь аьзнаш элпел дукха ду;
- 4) ГОВР дашехь хьалхара мукъаза аз зевне ду.

3. Х1окху мог1арера шадолу билгалдешнаш дожаршца хийцалуш дац:

- 1) Ц1ен, можа, баьццара, боьмаша;
- 2) Ал, раз, пурх, лач;
- 3) Кехатан, сийнаниг, лоха, шийла;
- 4) Горга, муьста, т1аьрсиган.

4. Х1окху дешнийн цхьаллин терахь ца хуьлу:

- 1) З1аьнарш, хьелий, дой, леш;
- 2) Йоькаш, чуьйраш, букъарш, булкъаш;
- 3) Аьрцнаш, дошлой, ахкарш, г1одмаш;
- 4) Т1одий, баххъаш, гаььнаш, лоьдгаш.

5. Х1ара дешнаш дукхаллин терахьехь ца лела:

- 1) Сий, малх, адамалла, акхалла;
- 2) Етт, ехк, шело, хулчи;
- 3) Недарг1а, лоччар, кохьар, ковра;
- 4) Зорх, г1ум, битам, бай.

6. Х1ара дешнаш антонимаш дац:

- 1) Сег1аз - бокх;
- 2) Бупп1аз - ург1ал;
- 3) Мук1арло - кийтарло;
- 4) Нуьйжа - варзап.

7. Х1ара дешнаш синонимаш дац:

- 1) Шовр - чуьхъа;
- 2) Гоьза - гарс;
- 3) Мохь - кира;
- 4) 1осалла - суьпалла.

8. Х1окху предложенехь нийсайаздаран г1алат ду:

- 1) Иштта бохурий ца цо?
- 2) Зина-м ма йара цигахь.;
- 3) Палс маббу хеца ког.

9. Х1ара дешнаш нийсайаздина дац:

- 1) Цалору дерг, цахуу дерг, цамоьтту дерг;
- 2) Цалуург, цахиьнарг, цахезарг;
- 3) Ца моьттуш, ца гуш, ца хьожуш;
- 4) Цалаьийла, цахетийла, цаалар.

10.Х1окху чолхечу хандешнийн йуьхьза кеп йу:

- 1) Дерзало, лакхало, алало;
- 2) Серлайолу, гамхдела, жимделла;
- 3) Сахуьлу, сахьийза, садов;
- 4) Хазло, марзло, хаало.

Тест № 2

Вариант I:

1.Подлежащи хуьлу:

- а) грамматически, логически;
- б) лааме, лаамаза;
- в) мухалин, меттиган.

2. Сказуеми хуьлу:

- а) грамматически, логически;
- б) хандешан х1оттаман сказуеми;
- в) мухалин, меттиган.

3. Подлежащино гойту:

- а) даран йа хиларан тайп-тайпана билгалонаш;
- б) х1уманан дар йа хилар;
- в) х1ума билгалъйар.

4. Сказуемино гойту:

- а) даран йа хиларан тайп-тайпана билгалонаш;
- б) х1уманан дар йа хилар;
- в) х1уманан билгалло.

5.Муьлхачу предложенера сказуеми хандешан х1оттаман ду?

- а) Асетана книжка еша лаьа;
- б) Дешар -серло, цадешар - бода.

6.Муьлхачу предложенехь ц1еран х1оттаман сказуеми ду?

- а) Пушкин поэт ву ;
- б) Арахь дог1а дог1у.

7.Муьлха сказуеми ца хуьлу:

- а) хандешан цхьалхе;
- б) х1оттамза;
- в) хандешан х1оттаман.

8. Маца? Мацале? Мацалц? Маца дуьйна - х1ара хаттарш:

- а) даран суьртан латтаман ду;
- б) хенан латтаман ду;
- в) бахьанин латтаман ду.

9. Бузучу малхо серлайавккхинера йурт. - предложенера «йурт» боху дош х1ун меже йу?

- а) лач кхачам бу;
- б) сказуеми ду ;
- в) нийса кхачам бу.

10. Мича? Мичахь? Мичара? Мичахула? Стенга? Стенгахь – х1ара хаттарш:

- а) даран суьртан латтаман ду;
- б) меттиган латтаман ду;
- в) бахьанин латтаман ду.

Вариант II:

1.Муьлхачу предложенера подлежащи грамматически ду?

- а) ЙАха школе йахара;
- б) Олхазарша ца локхура зевне эшарш.

2. Муха? Мича кепара? – х1ара хаттарш:

- а) даран суьртан латтаман ду;
- б) хенан латтаман ду;
- в) бахьанин латтаман ду.

3. Фольклор халкъан барта кхолларалла - предложенехь

- 1) ц1обмалг йилла ейза;
- 2) тире йилла йеза;
- 3) х1уммаь йилла ца йеза.

4. Х1унда? Х1ун бахьана долуш – х1ара хаттарш

- а) даран суьртан латтаман ду;
- б) хенан латтаман ду;
- в) бахьанин латтаман ду.

5. Ло массанхъара дешнера. «массанхъара» - боху дош

- а) къастам бу;

- б) латтам бу;
- в) кхачам бу.

6. Барт болчихь беркат, барт боцчихь бохам -предложенехь

- а) тире йилла еза;
- б) ц1обмалг йилла еза;
- в) шит1адам билла беза.

7. Предложенин коьрта меженаш йу:

- а) латтам, къастам, лач кхачам;
- б) подлежащи, сказуеми, нийса кхачам;
- в) ц1ердош, куцдош, дакъалг.

8. Предложенин коьртаза меженаш йу:

- а) латтам, къастам, лач кхачам;
- б) подлежащи, сказуеми, нийса кхачам;
- в) ц1ердош, куцдош, дакъалг.

9. Подлежащи хуьлу:

- а) лааме, лаамаза;
- б) грамматически, логически;
- в) мухаллин, меттиган.

10. Сказуеми хуьлу:

- а) хандешан цхьалхе сказуеми;
- б) грамматически, логически;
- в) мухаллин, меттиган.

8 класс

Тест №1

Вариант I:

1. Маса элп ду нохчийн алфавитехь:

- 1. 45;
- 2. 33;
- 3. 47;
- 4. 49.

2. Маса элп ду нохчийн алфавитехь оьрсийн маттахь доцуш:

- 1. 12;

2. 13;
3. 16;
4. 15.

3.Цхъанах1оттаман предложении йу:

1. Маликас кехат йаздо;
2. Т1екхечи ас сатийсина б1аьсте;
3. Арахь йовха йу;
4. Схъакхетгачу маьлхан з1аьнарша дохдина латта.

4.Курачу лулахочун х1уьттаренна, кхузахь йиллина хир йу г1ала. – Х1уьттаренна – боху латам:

1. меттиган;
2. бахъанин;
3. даран суьртан;
4. лалашонан.

5.Г1уллакхан къамелан дакъош х1орш ду:

1. дешт1аьхье, хуттург, дакъалг, айдардош;
2. ц1ердош, билгалдош, терахьдош, ц1ерметдош, куцдош, хандош;
3. ц1ердош, билгалдош, терахьдош, ц1ерметдош, куцдош, хандош;

6.Йукъара ц1ердешнаш х1орш ду:

1. или, безам, к1ант;
2. Дауд, Ислам, Малика;
3. Терк, Башлам, Шуьйта;
- 4 «Даймохк», «Орга», «З1уга».

7. Ц1ерниг, коьчалниг дожарийн хаттарш х1орш ду:

1. хьенан? стенан?, хьан? стен?
2. мила? х1ун?, хьаьнца? стенца?
3. хьанна? стенна?, хьанах? стенах?
4. хьаьнга? стенга?, хьанал? стенал?

8.Муьлхачу къамелан дакъойн билгалонаш йу деепричастин:

1. ц1ердешан, билгалдешан;
2. хандешан, билгалдешан;
3. хандешан, куцдешан;
4. терахьдешан, хандешан.

9.Маца? Мацале? Мацалц? Маца дуьйна – х1ара хаттарш:

1. меттиган латтаман;
2. даран суъртан латтам;
3. хенан латтаман;
4. бахъанин латтаман.

10.Х1ара ц1ердешнаш цхъаллин терахъехъ бен ца лела:

1. йовхарш, аьшпаш, йоькаш;
2. стаг, йо1, йис;
3. Салман, 1ийса, Асет;
4. хьонка, х1аваъ, тов.

Вариант II:

1.Лург, хотталург дожарийн хаттарш х1орш ду:

1. хьенан? стенан?, хьан? стен?
2. мила? х1ун?, хьаьнца? стенца?
3. хьанна? стенна?, хьанах? стенах?
4. хьаьнга? стенга?, хьанал? стенал?

2. Меттигниг, дустург дожарийн хаттарш х1орш ду:

1. хьенан? стенан?, хьан? стен?
2. мила? х1ун?, хьаьнца? стенца?
3. хьанна? стенна?, хьанах? стенах?
4. хьаьнга? стенга?, хьанал? стенал?

3.Маса коьрта меже йу нохчийн меттан предложенин:

1. 2;
2. 3;
3. 4;
4. 1.

4.Хандешан коьрта:

1. 3 хан йу;
2. 5 хан йу;
3. 8 хан йу.
4. Хандешнаш хенашца хийца ца ло.

5.Хандешан карарчу ханна чудог1у х1ара дешнаш:

- 1) тӀекхечи, схъавогӀур ву;
- 2) дийцира, йоьлура;
- 3) охку, схъакхета;
- 4) дуйцура, хаьтти.

6. Коьртачу дашо дозуш долу дош шена оьшучу дожаре хӀоттош йолу уьйр:

- 1) бартбаран;
- 2) урхаллин;
- 3) тӀетовжаран.

7. ЦӀердош:

- 1) къамелан дакъа ду;
- 2) предложенин коьрта меже йу;
- 3) предложенин коьртаза меже йу;
- 4) предложенин шакъаьстина меже йу.

8. Аддам а, цхъаь а, стагга а боху цӀерметдешнаш ду:

- 1) къастаман;
- 2) къастамза;
- 3) дацаран;
- 4) гайтараран.

9. билгалдаха лааме рогӀаллин терахьдешнаш:

1. цхъаь, ши, пхиь;
2. цхъа кӀант, ши йогӀ, пхи сом;
3. хьалхара курс, шолгӀа цӀа, пхоьалгӀа урам;
4. хьалхарниг, шолгӀаниг, пхоьалгӀаниг.

10. Терахьдашо:

- 1) хӀуманан билгало гойту;
- 2) хӀума билгалйо;
- 3) хӀуманан масалла гойту;
- 4) хӀуманан дар йа хилар гойту.

Тест № 2

1. Синтаксисо Ӏамадо :

- 1) элпаш, аьзнаш;
- 2) дешнаш, дешнийн кхолладалар;
- 3) дешнийн цхъаьнакхетар, предложенеш.

2. Чолхе предложенеш хуьлу:

- а) чолхе-карара, чолхе – хуттургаш йоцуш, чолхе-цхъаьнакхетта;
- б) т1етуху, коьрта;
- в) йуьхьан, йуьззина, ц1еран.

3. Муьлхачу предложених олу чолхе-карара предложени?

- 1) цхъабосса бакьо йолуш цхъаьнакхеттачу цхъалхечу предложених лаьтгачух;
- 2) кхетаран меженаш шена шена чохь йолчу предложених;
- 3) коьртачу а, т1етухучу а предложенех лаьтгачух.

4. Воккхачу дадас меллаша корта тел1абора, амма цхъа дош ца элира. - предложени муьлхачу тайпана йу?

- 1) чолхе-карара;
- 2) хуттургаш йоцу чолхе;
- 3) чолхе-цхъаьнакхетта.

5. Хезна суна, Кавказ хазачу 1аламан мохк бу бохуш- предложени муьлха тайпана йу:

- 1) чолхе – карара;
- 2) хуттургаш йоцу чолхе;
- 3) чолхе-цхъаьнакхетта.

6. Сан дог (1) хьо дегтало (2) къахьобгуш халкъана (3) баркалла хир хьуна (4) иштта хьо дахарна!. - предложенехь ц1обмалгаш йахкаран нийса вариант муьлха йу?

- 1) 2, 3,4;
- 2) 1,3;
- 3) 1,2,3,4.

7. Пенаш лергаш долуш а дечигаш мотт хууш а йу бохуш кица ду вайн нохчийн- предложенешкахь муьлха сацаран хьаьркаш х1итто деза?

- 1) ц1обмалгаш йахка еза;
- 2) х1уммаь йилла ца еза;
- 3) тиреш йахка еза.

8. Б1аьсте а д1аелира, деана 1а а т1ех1обьттира. - предложенера «а» х1ун йу?

- 1) карара кхеторан хуттург йу;
- 2) хуттурган дош ду;
- 3) цхъаьнакхетаран хуттург йу.

9. Ерриге а шен бедарш йашийна аьлла, дагадеара цунна. - предложенера т1етуху предложени муьлха тайпана йу?

- 1) къастаман йу;

- 2) кхачаман йу;
- 3) хенан йу.

10. Цхъаьнакхетаран хуттургаш хуьлу:

- 1) бахьанин, бехкаман, дустаран, кхеторан;
- 2) кхачаман, къастаман, латтамийн;
- 3) дозаран, дуьхьалара, къасторан, довзийтаран.

11. Х1ара предложени чолхе-карара йу:

- 1) И д1абобду некъ стенга бобдуш бу, дийцахьа суна;
- 2) Х1инца, суна хаьа, мало йан мегар дац;
- 3) кхин охьа а ца лахлуш, къамеле елира зуда;
- 4) Малх хьаьжнера, делахь а йовхо к1еззиг йара.

Вариант II:

1. Фонетико 1амадо

- а) элпаш, аьзнаш;
- б) дешнаш, дешнийн кхолладалар;
- в) дешнийн цхъаьнакхетар, предложенеш.

2. Чолхе предложенеш хуьлу:

- а) чолхе-цхъаьнакхетта;
- б) чолхе-карара ;
- в) чолхе – хуттургаш йоцуш.

3. Муьлхачу предложених олу чолхе-цхъаьнакхетта предложени?

- а) кхетаран меженаш шена шена чохь йолчу предложених;
- б) цхъабосса бакьо йолуш цхъаьнакхеттачу цхьалхечу предложених лаьтгачух;
- в) коьртачу а, т1етухучу а предложених лаьтгачух.

4. Б1аьсте а д1аелира, деана 1а а т1ех1обьттира. - предложени муьлхачу тайпана йу?

- а) чолхе-карара ;
- б) хуттургаш йоцу чолхе ;
- в) чолхе-цхъаьнакхетта.

5. Пхьобхана ваьлладу к1антана хезна, цхьана махкахь хазалла г1арайаьлла паччахьан йо1 йу *бохуш* - предложени муьлха тайпана йу:

- а) чолхе – карара ;
- б) хуттургаш йоцу чолхе;
- в) чолхе-цхъаьнакхетта.

6. Варийлахь(1) Дука(2) нуй (3) шайн Бабин неIара тIехьарниг ма балахь(4) и (5) суна бевзар бу хьуна. - предложенехь цIомалгаш йахкаран нийса вариант къастае

- а) 1,2,4;
- б) 2,4,5;
- в) 1,3,4,5.

7. Кху предложенехь цIомалгаш йахкаран нийса вариант муьлха йу?
Кондаргаи дIайаьхна(1)цхьа ирзун кIажа а цIанбина(2) наха сагIина беллачу шина Iахарх гIеххьа жа а долийна(3) ша мангал хьокхуш(4)ша талла оьхуш(5) халла(6) ондаваьккхина цо(7) и шен кIант

- а) 1,2, 3,4, 5;
- б) 2,3,4,5;
- в) 1,2,3,4,5,7.

8. Сахиллалц шен хазачу эшаршца иза новкьайоккху зарзаро.- предложенин грамматически лард йу

- а) иза новкьайоккху;
- б) новкьайоккху зарзаро;
- в) эшаршца новкьайоккху.

9. И ледарло шегара кхин йолуьйтур йац аьлла, суна дош делира Асхьаба. - предложенера аьлла боху дош хIун йу?

- а) хуттурган дош ду ;
- б) цхьаьнакхетаран хуттург йу;
- в) карара бахьанин хуттург йу.

10. Цхьаьнакхетаран хуттургаш хуьлу:

- а) бахьанин, бехкаман, дустаран, кхеторан;
- б) кхачаман, къастаман, латгамийн;
- в) дозаран, дуьхьалара, къасторан,

11. ХIара предложени чолхе-карара йу:

- а)Къеггина хьобжура малх, амма арахь йовха йацара;
- б) Къеггина хьобжура малх;
- в) Олдам шайн куьпахь а гIараваьллера, гуттар а ойланаш еш, гIийла ву бохуш.

Чеченский йазык 9 класс

Тест № 1

Вариант I:

1. Мила ву дубххъара нохчийн абат йазыйнарг, муьлхачу шарахь арайаьлла иза?

- а) 1862 ш. Досов Къеда;+
- б) 1870 ш. Эльдарханов Таьштмар;
- в) 1920 ш. Джамалханов Зайнди.

2. Халкъан историн дIадахнарг а, церан культурин йукъаметтигаш а Iамочу Илманах олу?

- а) этимологи;
- б) этнографи;
- в) этнос.

3. Предложенин муьлхачу меженийн хуьлу дурсаш?

- а) подлежащин, сказуемин;
- б) кхачаман, къастаман;
- в) хенан, меттиган латтабийн.+

4. Хуттургаш хуьлу ...

- а) даран суьртан, меттиган;
- б) цхъаьнакхетаран, карара;+
- в) долара, йукъара.

5. Куцдешан предложенехь муьлхачу къамелан декъаца уьйр хуьлу?

- а) цIердашца;
- б) хандашца;+
- в) билгалдашца.

6. Причастица муьлхачу къамелан дакъойн билгалонаш хуьлу?

- а) цIерметдешан, билгалдешан;
- б) куцдешан, хандешан;
- в) хандешан, билгалдешан.+

7. Хандешан муьлхачу саттаман йу суффиксаш -лда, -ийла?

- а) лааран;+
- б) тIедожоран;
- в) билгала.

8. Цхъана дешдекъах лаьтташ долу а, церан гЮьнца кхолладелла долу чолхе хандешнаш а муьлхачу спрйажени чудогIу?

- а) 1-ра спрйажени;
- б) 3-гIа спрйажени;
- в) хандешан нийса йоцу спрйажени.+

9. Муьлхачу тайпана ду хIара дакъалгаш: ма, ткъа, хIаь, хъаха?

- а) айдаран;
- б) бакъдаран;
- в) хаттаран.

10. Муьлхачу къамелан декъо ло дешнашна йа дийначу предложенешна тайп-тайпана маьIна?

- а) дакъалг;
- б) хуттург;
- в) дештIаьхъе.

Вариант II:

1. Орфографи олу...

- а) меттан дерриге а дешнех;
- б) дешнийн нийсайаздар Iамочу бакъонех;+
- в) йозанехъ сацаран хъаьркаш хIитторан бакъонех.

2. Дешан хIоттаман къастам бе лахарчу дешнашна.

ЧугЮьртира, хъалакхоссаро, тIецакхетарна, охъавоьссина.

3. Муьлхачу къамелан дакъошка йоьрзу причасти?

- а) куцдешнашка, цIерметдешнашка;
- б) хандешнашка, билгалдешнашка;
- в) цIердешнашка, билгалдешнашка+.

4. Муьлхачу къамелан дакъойн хуьлу даржаш?

- а) билгалдешан, куцдешан;+
- б) хандешан, цIердешан;
- в) билгалдешан, цIердешан.

5. Муълхачу тайпана ду лахара цѲерметдешнаш?

Оццул, хЮоккхул, иштга, хІара, кхечуьнга

- а) къастаман;
- б) дацаран;
- в) къастамза.+

6. Коьчалниг дожарехь –нца, -рца чаккхенаш йолу цѲердешнаш муълхачу легарна чудогІу?

- а) 2-гІа легар;
- б) 1-ра легар;
- в) 3-гІа легар.+

7. Фразеологически цхъаьнакхетар олу...

- а) дешнийн цхъаьнакхетарх;
- б) дешнийн чІагІделлачу цхъаьнакхетарх;+
- в) вовшашца бартбаран уьйр йолчу дешнех.

8. Дешнийн тайпанаш йа церан маьІнаш Іамочу лексикологин декъах хІун олу?

- а) лексикологи;
- б) лексикографи;
- в) семасиологи.+

9. ХЮокху предложенехь дуьхъа дештІаьхъе йу. Муълхачу тайпана йу и дештІаьхъе?

Дуьхъа Іибадат до бусалбачу наха.

- а) хенан;
- б) меттиган;
- в) Іалашонан.+

10. Нийса аларан а, йаздаран а, грамматикин а, дешнаш харжаран а, стилистикин а бакъонех хІун олу?

- а) литературни меттан норманаш;
- б) литературни меттан стилаш;
- в) литературни меттан хъелаш.

Тест № 2

Вариант І:

1. Маса ду нохчийн абатехъ зевне а, къора а, легашна тѳера а мукъза элп?

- а) 15 къора, 15 зевне, 5 легашна тѳера;
- б) 11 къора, 11 зевне, 6 легашна тѳера;
- в) 13 къора, 13 зевне, 7 легашна тѳера.+

2. Чолхе предложенеш хуьлу

- а) ... карара, ... хуттургаш йоцу, ... цхъаьнакхетта;+
- б) тѳетуху, коьрта;
- в) йуьхъан, йуьззина, цѳеран.

3. Лексика олу...

- а) меттан дерриге а дешнех;+
- б) меттиган маттах;
- в) дешнийн нийсайаздарх.

4. Архаизмаш олу...

- а) ширделлачу дешнех;+
- б) тѳеэцначу дешнех;
- в) керлачу дешнех.

5. Хѳорш карарчу уьйран кепаш йу:

- а) йуьхъан, йуьхъза, цѳеран.
- б) бартбар, урхалла, тѳетовжар;+
- в) хѳотгаман, чолхе, цхъалхе;

6. Терахъдешнаш хуьлу...

- а) гулдаран, масаллин, билгалза-масаллин;+
- б) мухаллин, доладерзоран;
- в) йаххьийн, къастаман, гайтаран.

7. Дацаран дакъалг ца хандешнашца муха йаздо?

- а) даим цхъаьна;
- б) даим къаьстина;+
- в) наггахъ цхъаьна.

8. Дацаран дакъалг ца деепричастица муха йаздо?

- а) даима цхъаьна;
- б) къаьстина;+
- в) цхъаьна а, къаьстина а.

9. Дешан хѳотгаман дакъош ... ду.

- а) подлежащи, сказуеми, къастам;
- б) цѳердош, билгалдош, дештѳаьхъе;

в) орам, чаккхе, дешхьалхе, суффикс, лард.+

10. Диалект ... олу.

- а) лексиках;
- б) фонетиках;
- в) меттиган маттах.+

Вариант II:

1. Лексика олу...

- а) меттан дерриге а дешнех;+
- б) меттиган маттах;
- в) дешнийн нийсайаздарх.

2. Лексика бохучу декъа йукъа йогу...

- а) лексикалоги;+
- б) семасиологи;
- в) орфографи.

3. Хюкху дешнех синонимаш билгалъаха:

- а) Iазап – таIзар;
- б) ахъар – сискалгIа;+
- в) дуьне – эхарт.

4. Архаизмаш олу...

- а) ширделлачу дешнех;+
- б) тIеэцначу дешнех;
- в) керлачу дешнех.

5. ХIара дешнаш тIеэцна ду:

- а) доьзал, хIусам, кхерч;
- б) йасакх, хъаьрк, дарс;+
- в) да, кIант, лулахо.

6. Меттиган маттах хIун олу?

- а) лексика;
- б) фонетика;
- в) диалект.+

7. Фразеологически цхъаьнакхетар олу...

- а) дешнийн цхъаьнакхетарх;
- б) дешнийн чIагIделлачу цхъаьнакхетарх;+

в) вовшашца бартбаран уьйр йолчу дешнех.

8. Орфографи олу...

а) меттан дерриге а дешнех;

б) дешнийн нийсайаздар Iамочу бакьонех;+

в) йозанехь сацаран хьаьркаш хIитторан бакьонех.

9. Дешан хIоттаман дакъош ду:

а) подлежащи, сказуеми, къастам;

б) цIердош, билгалдош, дештIаьхье;

в) орам, чаккхе, дешхьалхе, суффикс, лард+.

10. ХIорш карарчу уьйран кепаш йу:

а) бартбар, урхалла, тIетовжар+;

б) хIоттаман, чолхе, цхьалхе;

в) йуьхьан, йуьхьза, цIеран.